

"Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročna velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto, za Nemčijo stane za celo leto 6 krov, za Ameriko pa 8 krov; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptaju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonji, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 250— za $\frac{1}{64}$ strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 8.

V Ptaju v nedeljo dne 5. aprila 1914.

XV. letnik.

Razdelitev Avstrije.

V inozemskih listih, zlasti v onih nam vedno sovražne Rusije, ponavljajo se v zadnjem času preoska poročila o razdelitvi Avstrije. Gotovi krogovi govorijo tako, kakor da bi morala Avstrija v par letih v resnici razpasti in bi si zamogli ujeni sosedji meni nič tebi nič vsak svoj kos veti. V tej obliki je stvar sicer precej smešna. Kdor pozna našo monarhijo le iz poročil balkanskega ali ruskega časopisa, ta bi moral sededa obupati o njeni notranji moći in veljavi. Res je, da so notranji politični boji in sploh na notranja mizerija na Avstrijskem prav žalostni pojni. Vsakih par tednov enkrat pride vlada ali državni zbor ali eden naših deželnih zborov do krize, iz katere niz hoda. Pa kdor bi mislil, da je s tem vsa Avstrija trhla in segnita, ta bi se grozovito motil. Notranje boje imata vsaka država in drugod tudi niso manj resni nego pri nas. Na Francoskem je ravno redaj neka besna babnica ustrelila enega najplivnejših žurnalistov, samo ker je ta žurnalist brezobzirno razkrinkaval korupcijo in škandale francoske vlade. Na Angleškem zopet se pripravlja pravcata meščanska vojna, pri kateri so prizadeti oficirji in vojaki vladi pokorščino odpovedali, brez da bi jih zamogla vlada kaznovati in v izvrševanje službe prisiliti. In Anglija velja vendar za jekleno državo, v kateri bi človek takih revolucionarnih pojmov niti ne sanjal. O notranjih bojih Rusije govoriti je pa skoraj nepotrebno. Rusija naj bode po razmerju svoje zemlje še tako velika, — v svoji notranosti je klavna in slabotna. Poljaki, Rusini, Cerkesi, Finci, celo Kozaki in Mongoli na Ruskem imajo pravzaprav le eno stremljenje: rešiti se ruskega jarma, odtrgati se od vlade carjatijanske . . .

Naj se nam torej ne poje o notranjih bojih Avstrije, ki glasom nam nasprotuječega časopisa pomenijo počasni pogin naše domovine. Pri vseh teh bolj ali manj smešnih tiradah je delja mati porojene misli. In ako govorijo zdaj russki listi, da bode v par letih Avstrija razkosana, da dobi en kos Italija, en kos Rusija, en kos Srbija in zopet en kos Nemčija, — potem so to le prazne fraze, čez katere pametnemu doloveru ni treba niti besedice izgubljati.

Žalostno je k večjem to, da najdejo take fraze pri nas rodovitna tla in poslužna ušesa. V vseslovenskem deliriju zmeleno časopisje potira te ruske bedarje z velikim vžitkom in jih, okincane še z lastnimi ednakovrednimi neumnostmi, prodaja potem svojim vernim čitateljem. To opazujemo zlasti pri nas na Slovenskem. Od kar je slovensko časopisje vsled balkanskih magričev noret, objavlja z neverjetnim veseljem te tuje vesti o razdelitvi in razkosevanju Avstrije. Nekateri slovenški narodnjaki res že

komaj čakajo, da bi splavala habsburška krona po Donavi in da bi oni sami prišli pod žeslo belgrajškega „črnega Petra“ ali pa ruskega Nikolaja. Tem ljudem bi bilo pravzaprav privoščiti, da bi se jim ta želja izpolnila. Videli bi prav hitro, kako bi se jim z rusko knuto njih slovensko narodnjakarstvo iz teles izbilo in kako bi se na srbskih vislicah vseslovenski idealizem pomorilo. Poljaki in Bulgari vedo lepo pesen peti o „slovenskih“ državah Rusiji in Srbiji . . .

Naše ljudstvo po Štajerskem in Koroškem gotovo v splošnem nima simpatij za protivavstrijske ideje srbo- in rusofilskih narodnjakov. Ljudstvo zna ceniti pomen in moč Avstrije in ve prav dobro, da se mu na Balkanu ali pa onkraj Karpatškega gorovja ne bi nikdar tako dobro godilo. Ali polagoma postaja ljudstvo vendar zbegano, polagoma pričenja dvomiti o marsičem, ako čita vsak dan v slovenskih listih, da je na Srbskem in v Rusiji pravi paradiž in da bode Avstrija kmalu razpadla, kakor razpade egipotska mumija. Ljudstvo je naivno, neizobraženo, po našem klerikalizmu celo hudo poneumjeno, — zato ne zna ločiti zrnja od slame, resnice od fraz in hudobnih laži, — in tako izgublja polagoma zaupanje v avstrijsko domovino. K vsemu temu pridejo še slabe gospodarske razmere, lakota, slabe letine, nesreče, veliki davki, ki jih mora ljudstvo s svojim krvavim zaslužkom plačevati. Protivavstrijsko časopisje seveda ne pove, da so te slabe gospodarske razmere na Ruskem ali Srbskem istotako slabe, ali pa da so celo še hujše. Nasprotno so temu časopisu davki le nekak povod, psovati in napadati zopet avstrijsko domovino. In tako pričenja ljudstvo majati z glavo, obupava in nima več tistega lepega patriotičnega navdušenja za domovino . . . Vse to pa imajo listi na vesti, ki hočejo svoje narodnjaške vzore zgraditi na razvalinah Avstrije, ki so iz sovraštva proti nemštvu pokopali zvestobo do domovine, ki danes mrzijo in prokljinajo Avstrijo. Ti imajo to jasno propadanje patriotične zavesti na duši in te hujščake bi se moralno tudi na odgovornost klicati.

A v s t r i j a n e b o d e r a z s u t a i n e b o d e p r o p a d l a . Kajti Avstrija je velepotrebna kot nekako središče evropskega miru. Ruske sanje splavale bodojo po vodi in naša prekrasna domovina smela bode še vedno svojo zastavo dvigati na suhem in na morju. Austria erit in orbe ultima, — Avstrija bode do konca vseh dni!

Dopisi.

Sv. Barbara v Halozah. „Marijini“ družbeniki so vse hvale vredni, ker znajo na surove načine napadati javno na stezi tiste osebe, ki nikakor ne trobijo v farške rogovce; ali se držite vaših predpisov dotednega društva? Pred

kratkim je napadel eden izmed teh kimovcev J. Blek jun. našega g. knjigoveza Podhostnika. In to se je že večkrat ponovilo; sploh brez vsakega povoda. Pa g. Podhostnik je potrežljiva oseba, kajti drugače bi ta mlečozobni pobalin rajžal v kajho, da bi si kri ohladil in drugokrat se mu pa gotovo kaj tacega zgodi. Gospod župnik, bilo bi pametno, takšne podrepnike malo podučiti in navajati poštenega mirnega obnašanja, ne pa, da takšni smrkavci, ki še nosijo na hrbitu jajčevu lupino, poštene osebe na prav grd način prokljinajo. Takšne sadove rodi izobraževalno — „Marijino“ društvo! Sramotno! Dobro bi bilo, ko bi se g. kaplan kaj za take stvari zanimali in takšnim nevedenjem „Marijinega“ društva kaj pameti pridigli. In dotičnemu napadalcu pa povemo odkritosrčno, da g. Podhostniku to nikakor ne škoduje; enkrat se mu bode klerikalni jezik že prikrajšal. Tako fante, ali si razumel? „Papendeker“ ni šnopsar, da bi se mu šnops ponujal; boljše ako se ga težakom privošči, če je res toliko bogastva?

Sv. Barbara v Halozah. Dragi čitaljeni „Štajerca“, moramo vam naznani delovanje našega g. kaplana Baznika v spovednici, ker že presega vse meje spovedne molčenosti. Na dan 25. sušča pretečenega tedna smo šle nekatere žene k spovedi, akoravno je bil za dekleta odločen ta teden; tam nas je nahrul kakor volk, zakaj nismo prišle, ko je bila spoved za žene. Povemo me g. kaplanu, da se bode njemu vrčalo ravno tako od strani gospodinj; kadar bode bodil po zbirici, žitni in vinski, tedaj bodo vplivale na svoje može, da ne bode dobil nobene zbirce od naših pridelkov. Sramota za duhovnika, ako se vpričo drugih izpovedenih žali čast nas krščanskih žen, še večja sramota za duhovnika, da gre raje na kor pet, kakor da bi opravljal svojo dolžnost v spovednici. Ako ste začeli sejati veter, boste želi vihar; sedaj ko ste se pri nas malo bolj odebili s klobasami, katere Vam iz naših vrst nekatere neumnice pripravljajo in Vam tudi kaj dobro teknejo, nas pa še v spovednici drugim v sramoto izpostavljate!

Prišel bode praznik
Odišel bode Baznik
od nas gospodinj
imel bo slab spomin!

Več žen iz fare.

Novice.

Zastrupljenje. Iz Petrograda poročajo, da se je zastrupilo v tovarni za stroje, last tvrdke Bogdanov, čez 400 delavcev. Počila je plinova cev. 18 delavcev je mitih.

Visoka globa. Zaradi tibotapsvta s saharinom so arctirali v Jablonci nekega hišnega posestnika in nekega špedičijskega uradnika. Vrednac vtihotapljenega saharina znaša 60.000 kron. Kaznivali so ju s 300.000 kronami globe.

Sirolin "Roche"

olajša in odpravi prsne bolezni, kašelj, katar, influenco, astma.

Originalni zavoj a K 4— se dobi v vseh apotekah.

Povodnji in viharji. Vsled večdnevnega dežja je izstopila na Ogrskem Donava pri vseh Baranyos in Borcess. Okoli 10.000 oravljajo zemlje je pod vodo. Promet na državni železnici med Pečuhom in Batačehom in na nekaterih slovaških železnicah je promet ustavljen. V Sobotici se je več hiš podrla. Pri Mohaču je vihar odnesel več milinov.

Dvoboj s tragičnim izidom. Iz Ljubnega poročajo: V soboto zjutraj se je vrnil bližu Brucka ob Muri dvoboju med dvema visokošolcema iz Ljubnega. Okoli devetih zjutraj so pripeljali 31 letnega slušatelja tukajšnje šudarske visoke šole pl. Karinskoga s strelno rano v glavi in tukajšnjo bolnišnico. Ob enajstih je umrl. Njegov nasprotnik Kazimir Wicherkiewicz v vsi sekundantje so izginili iz Ljubnega. Vzrok dvoba je bil preprič pri igri.

Najvišja hiša na svetu. Seveda bodo to najvišjo hišo zgradili v New Yorku, kjer so visoke hiše nekaka špecialiteta. To velikansko hišo bodo zgradili na vogalu Broadway in osme ceste. Visoka bo 273 metrov in bo imela 51 nadstropij. Ogrodje hiše bo iz jekla, stavba pa bo zgrajena v gotičnem slogu. V tej palači bo imela svoje prostore »Vseameriška asocijacija«. Na strehi bo stal velikanski kip, ki bo predstavljalo to asocijaco. Zgradba je proračunjena na 62.500.000 francov, najbrž bodo pa proračun prekorčen.

„Svete Johance“ v Berolinu. Skoraj neverjetno je, da se morejo še dandanes ljudje v velikih mestih obratičati ne samo na sekte, marveč celo na posamezne skupine ljudi, ki brez vsakega realnega dela obljubujejo svojim klijentom paravnost čudeže, ki jih dosegajo s samo molitvijo. V Berolini je v poslednjem času vzrastlo to zlo, kakor škodljiva goba in zahtevalo dve žrtvi iz probujenih družbenih krogov. Bila je to dramatična umetnica Butzejeva, ki je pred par meseci umrla. Zdravila so jo takozvane »molilice« in ni vprašala za svet zdravnika. Pred par dnevimi pa je zopet umrl Alice Arnauldova, tudi dramatična umetnica, ki je iz rok zdravnikov prešla v roke teh sleparjev. Te berolinske sleparke-molilice skrbe, ko dobre pristop k bolni osebi, predvsem zato, da bi jo izolirali od vseh njenih sorodnikov in znancev in da bi ji vzel vse zaupanje v nje. Gospodična Arnauldova je ležala bolna v neki berolinski bolnišnici, ko jo je obiskala Butzejeva. Ta jo je pregovorila, naj se odreče zdravniški oskrbi in naj se zaupa molilkam. Bolnica jo je ubogala in je prišla popolnoma v roke sleparke, ki niso k njej pripustile niti tajnega svetnika, gledališkega zdravnika, v spremstvu njene brate, višjega častnika. Končno so ti poklicani policijo na pomoč. Niti spovednika niso pustile sleparke k njej, da bi morda ne izdala katero izmed muk, ki jih je moral prepretiti od njih. Butzejeva je šla, okrepljana vsled tolažbe molilice, težko bolna na gledališki oder, s katerega so jo odnesli skoro mrtvo na kliniko, kjer je povedala vso podrobnosti, kako so jo sleparke lečile. Zgodilo se je pa še nekaj. Izgubila se je tudi oporoka Butzejeve, v kateri je zapustila svoje premoženje svojim sorodnikom. Oporoka je bila shranjena v njenem stanovanju, ko je bila na kliniki. Državni pravnik v Berolini ima obširni material proti tem molilkam, ki svoje delo izvršujejo, kakor obrtnike. Sodniška razprava bo razkrila pač razne stvari, o katerih se je dozdaj govorilo le tajno, kakor o čudežih.

Iz malega raste veliko. Pregovor, ki se najbolj uveljavlja pri hranični dojenca, zakaj tudi z najmanjšo napako na otrokovi branitvi se stavi njegovo življenje v nevarnost. Vestna mati pa daje zategadelj svojemu ljubljencu samo davno-znano, zanesljivo hrano, kakor n. pr. Nestléjevo moko za otroke, katero vživajo vsi otroci radi, jo izvrstno prenesajo in prebavijo. — Poskušnja popolnoma zastonj pri: H. Nestlé, Dunaj, I. Biberstrasse 2. S.

Ne sprijaj, ljuba gospodinja na troške redilne vrednosti in dobrote jedil. Ne sprijaj pri dobrih dodatkih, na prvorazrednih kuhinjskih pripomočkih. Pač pa sprijaj na času, na delavski moči! In sprijaj s tem, da zanesljivo in dobro v kuhinji delaš. Vsaka pokvarjena jed pomeni izgubo na denarju, času, delu! Jasne glave, ki kaj na svoje imo kot dobre gospodinje držijo, rabijo za napravo vseh močnatih jedil dra Oester pravček za pecivo z varstveno znakom „Svitla glava“. To je najboljše sredstvo za vzhajanje, napravi močnate jedi lahke in dobro prebavljive. Dviga vsej redilne vrednost, njih dobit okus in ne sme zato v nobeni kuhinji manjkati.

921

Iz Spodnje-Štajerskega.

Okrajna bolniška blagajna v Celju bila je v zadnjih tednih nekako stalno taborišče za prvaško gonjo. Celjski narodnjakarji so kar noreli zaradi tega zavoda, ki v resnicu nima prav ničesar opraviti s politiko. Ta bolniška blagajna ima namreč jako veliki rezervni sklad. In kakor vse kaže, se je narodnjakom iz celjskega „narodnega doma“ vedno hrepelo po tem denarju. Poskusili so vsled tega z vsemi sredstvi naskok na bolniško blagajno, da bi dobili rezervni sklad v svoje roke in gospodarje z njim na znani prvaški način. Pa posrečilo se jim seveda ni. Pri volitvah v bolniško blagajno so bili narodnjaki seveda popolnoma premagani. Ali namesto da bi se osramočeni poskrili, pričeli so tuliti kakor tepeni kužek. Navadnost škandalozno je, kako grde in neosnovane napade so objavljali vsled teh volitev v svojih znanih listiščih. Končno pa je vložil še dr. Hrašovec v imenu svojih narodnjakarskih prijateljev proti volitvam rekurz na c. k. namestništvo. Bil je dolg in grozovito — neumen rekurz. C. k. namestništvo je ta rekurz tudi v vseh točkah zavrnilo in je volitve v bolniško blagajno popolnoma potrdilo. Celjski narodnjaki, itak že širom sveta znani po svoji grozoviti nezmožnosti, so zopet za eno sramotno blamažo bogatejši. Dokazali so, da nič ne pomeni, nič ne vedo in nič ne znajo! Seveda bodejo v svojih umazanih listih še naprej kričali. Ali to ne bode pred pametnimi in poštenimi ljudmi njih sramotne blamaže olepsalo. Zanimivo je tudi, da je c. k. namestništvo v zavrnitvi narodnjaškega rekurza izrecno povardarjalo, da celjski mestni urad glede izvršitve volitev na blagajničnega nadzornika g. Huber v nobenem oziru ni vplivalo. Vse laži prvaških listov so torej naravnost iz trte izvite. Res ni čudno, da danes nikdo več „narodne stranke“ ne smatra resnim, ko se ta advokatska gospoda na žive in mrteve trudi, da bi se v vseh vseh pametnih ljudi vedno bolj osmehila. . . Cela stvar je zopet značilni dokaz, s kako nizkim sredstvi delujejo celjski narodnjakarji napram svojim političnim nasprotnikom. Pomaga jim to seveda ne! Narodnjakom v Celju privoščimo prav iz srca njih blamaže!

V Trbovljah izvolili so za župana zopet okrajnega šolskega nadzornika g. Gust. Vodusek, za njegovega namestnika pa g. Job. Krammer.

Poštna zveza. S 1. aprilom vpeljalo se je med poštnim uradom Blanca pri Sevnici in postaji Blanca vsakdanji 3kratni poštni obvod, opustilo pa se je istega med uradoma Blanca pri Sevnici ter Sevnico.

V Mariboru štrajkajo krojaški pomočniki. Poneveril je pismeno Franc Sorko v Mariboru denarno pismo za 800 kron in je potem neznano kam zbežal.

Iz zapora pobegnil je v Mariboru neki Meglič. Zaprt je bil, ker je pomagal vojaku Radichu pri poneverjenju in dezerciji. Meglič je eden tistih političnih prič iz l. 1908, ki so za 30 kron plačila za prvaške hujškače pričali.

Pazite na deco! V Gaberku pri Šoštanju zbudila se je posestnica Maria Videnski in opažila, da je njen 8 dni starot otrok mrtev. Bržkone je otroka v spanju vsled neprevidnosti zadržala. — Vžitkarica Marjeta Slemenšek v Belivodi pri Šoštanju postavila je krožnik z vrelo juho na stol in šla v hlev. Medtem je prišla njenja 3 letna hčerka Liza k stolu, juha se je

nanjo zlila in vlogi otrok pridobil je tak da je čez 3 dni umrl.

Na kolodvoru umrla. Mariborski komil Jos. Bezjak napravil je s svojo ženo in koli 70 izlet v Ptuj. Žečer so se hoteli nazaj pred A kar nakrat se je žena zgrudila na tla bila mrtva. Zadela jo je srčna kap.

Tat. Hlapec Janez Nivar služil je govnu Hunsu Toplak v Juršincih pri Ptuj spodar posal ga je z okroglo 600 km ptujsko pošto, ali hlapec je z denarjem po in se odpeljal v Maribor. Pa žečer ga policija zasačila in zaprla. Našli so pravil še skoraj ves denar.

Nesreča vsled neprevidnosti. 21 letna opekarinja Siviolotti v Ormožu vila je v še goreči „šnelzider“. Steklonica se je žila. Nesrečna deklica pridobila je take opa da je kmalu nato umrla.

Smrtni padec. Posestnik Jožef Komeljski okolici šel je na podstrešje po kmetiji je padel v hlev, kjer je nezavesten zlomljeno tilnikom obležal. Prepeljali so bolnišnico, kjer pa je kmalu nato umrl.

V pjanosti. Dne 21. marca pogorela in gospodarsko poslopje posestnika Jožefa v Podplatu. Imelo je komaj za 2000 K vred zavarovano pa je bilo na 4000 K. Par pozneje pjančeval je Palir; ko je bil že pjan, bahal se je, da je sam začgal in imel za norca. Zaprl so ga in v zapora žig tudi že priznal.

16 letna požigalka. Dne 8. p. m. gora pri posestniku Ignacu Hauptmann v Krizevčičev par dni pa zopet v gospodarskem poslo Ogenj je napravil za 9000 K škede. Zaprli 16 letno natakarico Hedviko Hauptkatera pa je iz jeze začgal, ker njen gospod trpel njenega ljubavnega razmerja fantom.

Iz Koroškega.

Bilčovs. Piše se nam: Na zadnjem praznik so bile naše jungfrave blagoslovane. Kakor običajno, se je ob tej priliki streli zvonilo. Gospod fajmošter iz Ebentala je tako gulinljivo in dolgo pridigo, da so vse ženske, ki so bile v svojih mladih letih sele jungfrave, grenke solze jokale. Vse jeko lepo! Ali lansko leto bil je tukajšnji središče nekega škandala. In tudi zdaj dekline iz farovža semintja, kakor čebele, nam seveda ne dopade. Upamo, da ne zopet do škandala. Mlade dekline morajo dan dva roženkranci moliti in vsak teden k spovedi. Prav nič čudno bi ne bilo, ki ena ali druga versko zblaznila. Župnik sosedne fare je to postopanje prav hudo dil in mi se mu popolnoma pridružimo.

Možica. Ustanovitev delavske društva. 25. marca smo imeli tukaj v govor Ulricha Toff shod, na katerem se je usvojilo delavsko društvo. Shoda sta se udeležili dva govornika iz Celovca in lepo število članov! Ustanovitev našega društva pa seveda všeč našim črnuhom, ker so si svestni, da tem spletom marsikateri lep načrt po vodil. Toda nič se ne jezite, po toči zvoniti je pozno. Tisti pa, ki imajo posebno dolge, naj se raje brigajo za društvo „zrelih“ ne pa za našo. Več delavec.

Misjonarji. Iz občine Egg im Gaile pišejo: Govori se, da boča naš župnik v misjonarje v faro poklicati. Vsled tega razburjenje med prebivalstvom, ki zna misijonarje. Pred komaj enim letom bili so misijonarji sosedni fari Mellweg in njih žalostne poslate do danes še ni moglo pozabiti. Ali ni lostno, ako n. p. fantazira neka nesrečna 5 otrok še danes v norišnici o misijonarje medtem ko mora njen mož ves obupan otroke paziti in svoje gospodarstvo zanemari. Le mimogrede omenimo, da mora poleg tega stroške norišnice plačati! To je pa samo slučaj. Kaj tacega seveda ne briga gotove ozavešča krščanske ljubezni. Prebivalstvo naše čine je fajmošter pač že prepričeno. Zato morajo ustanoviti deviška, „Marijina“ in dobna društva in misjonarji morajo tla za društva pripraviti. Ali naš fajmošter ne prave vere učiti, da kliče misjonarje na pom. Sicer pa naj bode še omenjeno, da divja v

Štedljivost pri kuhanju

doseže le tista gospodinja, ki uporablja

MAGGI-JEVE kocke

(gotova goveja juha)

po 5 vinarjev.

Vsaka kocka da, — če se jo polije s 1/4 litrom vrele vode, — i krožnik izvrstne goveje juhe, katera se tudi uporablja kot juha za kuhanje, za polivanje omak, zelenjav it. t. d.

Pri nakupu naj se pazi na ime MAGGI in varstveno znak.

zvezde s križcem